

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Theses theologicae de norma veritatis et iudice
controversiarum religionis**

Andreä, Jacob

Liebler, Jakob

Regensburg, 1588

Disputatio. De norma veritatis et [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-128697](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-128697)

DISPUTATIO.
DE NORMA VERITATIS ET IV.
dice controuersiarum in Religione.

QVAESTIO.

Um iam inde à temporibus
Apostolorum vsq; in præsen-
tem diem varia hæreses & cer-
tamina Ecclesiam DEI exers-
uerint: non sine causa qua-
eritur, quæ nam vnica regula
veritatis & iudex in contro-
uersijs religionis competens esse debeat?

1.

Scripturam sacram veteris & noui testamenti
unicam veritatis regulam & normam esse, ex qua
omnes controuersia in doctrina religionis iudi-
canda sint: apud omnes verè pios extra omnem
dubitationem positum est.

2.

Omnis enim mendax: solus autem Rom. 7.
Deus verax est in verbo suo.

3.

Hinc de Bernicensibus scriptum legimus,
postquam verbum Domini à Paulo & Sila prædis-
catum

A 2

catum

Act. 17.
catum cum omni auiditate suscepissent: eos quo-
tidie scripturas scrutatos esse, num hæc ita se habe-
rent, quemadmodum per Apostolos prædicata
erant.

4.

Si enim in Apostolorum doctrinam, quæ in-
dubitata erat, inquirere, & iudicium ex scriptis
Propheticis sumere licebat: multò magis Prophe-
tarum & Apostolorum scriptis tanquam iudici o-
mnia omnium doctorum scripta omnibus tempo-
rib. subiecta esse necesse est: secundum illud Pauli:
Gal. 1.
si angelus è cælo aliud Euangelium annunciaue-
rit &c.

5.

Huc Prophetarum & Apostolorum illustra
testimonia referenda sunt. Ad legem & ad testi-
monium: quod si non dixerint secundum ver-
bum hoc &c. Item: lucerna pedibus meis ver-
bum tuum. Item: hic est filius meus dilectus, in
quo mihi complacui, hunc audite. Item: habemus
firmiorem Propheticum sermonem, cui benè fa-
citis attendentes, quasi lucernæ lucenti in caligi-
noso loco, donec dies illucescat.
Ebr. 8.
Psal. 118.
Math. 17.
2. Pet. 1.

6.

Etsi enim quædam difficilia & obscura in aliis
quot

quot locis scripturæ occurrunt: salutis tamen ratio per clariora alia loca in eadem explicata est.

7.

Nihil verò Ecclesiæ iudicio per hunc iudicem detrahitur, sed eiusdem autoritas confirmatur: de qua Christus inquit: si Ecclesiam non audierit, sit tibi velut Ethnicus & publicanus, Matth. 18.

8.

Ecclesia enim absolutam potestatem non habet, sed verbo DEI alligatam & constrictam: secundum illud Pauli: si nos ipsi (Apostoli) aliter Euangelizaremus; anathemata essemus, Galat. 1.

9.

Iudicium ergò Ecclesiæ omne verbo Domini subiectum & ex eo desumptum, atq; per id confirmatum nisi fuerit, pro humano somnio, nequaquam verò pro Ecclesiæ iudicio & decreto suscipiendum est.

10.

Eadem quoq; est D. Augustini & reliquorum sinceriorum patrum & Ecclesiæ Doctorum sententia. Augustinus. Sed nunc, inquit, nec ego Nicœnum nec tu debes Ariminense, tanquam præiudicaturus proferre concilium. Nec ego huius autoritate, nec tu illius detineris. Scripturarū auto-

August.
cōtra Ma-
ximum
Arianorū
Episcopū
lib. 3.
cap. 17.

A 3

ritatib.

ritatibus non quorumcūqꝫ proprijs sed vtriusqꝫ
communibus testibus res cum re, causa cum causa,
ratio cum ratione conferatur. Item Epist. 19. ad
Hieronymum: Ego enim fateor charitati tuæ,
solis eis scripturarum libris, qui iam Canonici ap-
pellantur, didici hunc timorem honoremqꝫ defer-
re, vt nullum eorum autorem, scribendo aliquid,
errasse, firmissimè credam, ac si in eis aliquid of-
fendero literis, quod videatur contrarium veritati,
nihil aliud, quam vel mendosum esse codicem, vel
interpretem non assecutum esse quod dictum est,
vel me minimè intellexisse, non ambigam. Alios
autē ita lego, vt, quantalibet sanctitate doctrinaqꝫ
præpolleant, non ideo verum putem, quia ipsi ita
fenserunt, sed quia mihi vel per illos autores Ca-
nonicos, vel probabili ratione, quod à vero non
abhorreat, persuadere potuerunt. Nec ego, mi
frater, te sentire aliquid aliter existimo, prorsus,
inquam, non te arbitror sic legi tuos libros velle,
tanquam Prophetarum & Apostolorum, de quo-
rum scriptis quòd omni errore careant, dubitare
nefarium est. Absit hoc à pia humilitate & veraci
de temetipso cogitatione.

11.

Idèò blasphemam & damnatam vocem collo-
cutorum

entorum in colloquio VVormatiensi à Pontifici editam esse affirmamus : qua dixerunt : scripturam sacram non vocem iudicis , sed materiam litis esse.

12.

Non minus blasphemam & execrandam Chusani Cardinalis quoque sententiam esse minimè dubitamus , cum inquit : non te moueat , scripturas sacras esse ad tempus aptatas , & variè intellectas , ita vt vno tempore secundum currentem vniuersalem ritum exponerentur , MUTATO RITV iterum sententia MUTETVR. Item , scripturæ de benè esse regiminis Ecclesiæ etiam inceptæ & continuatæ , nequaquam de essentia existere possunt. Item : MUTATO iudicio Ecclesiæ MUTATVM est & DEI iudicium.

Chusanus
epistola 2.
de vsu
commu-
nionis.

13.

Quisquis igitur scripturam sacram solam pro vnico & sufficientissimo iudice controuersiarum religionis non agnoscit , sed recusat , eum & causæ suæ diffidere & cum ipso in religionis negotio nequaquam disputandum esse , pronunciamus.

RATISBONE, excidebat Iohannes Burger.

DISP
SCR

Des Pat

PRA

VEREN

VIRO, I.

de Theologi

Professo

perpetuo ob

Stuegar die

in